

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS (SĄVARTYŅŲ) POVEIKIO APLINKAI
VERTINIMO REKOMENDACIJŲ R 42-02 PATVIRTINIMO**

2002 m. spalio 23 d. Nr. 555
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#)) 6.2 punktu,

1. T v i r t i n u Planuojamos ūkinės veiklos (sąvartynų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijas R 42-02 (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šis įsakymas skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“;

2.2. planuojamos ūkinės veiklos (sąvartynų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijos R 42-02 skelbiamos Aplinkos ministerijos interneto tinklapyje (<http://www.am.lt>).

3. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „poveikio aplinkai vertinimas“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 555**PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS (SĄVARTYŅŲ) POVEIKIO APLINKAI
VERTINIMO REKOMENDACIJOS R 42-02****I. BENDROSIOS NUOSTATOS IR TAIKYMO SRITIS**

1. Planuojant atliekas šalinti sąvartynuose, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatyta tvarka (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2000, Nr. [39-1092](#)) atliekamos poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Atliekant poveikio aplinkai vertinimą, labai svarbu tiksliai nustatyti galimo poveikio aplinkai aspektus, numatyti priemones požeminio bei paviršinio vandens, dirvožemio, atmosferos taršai ir kitų aplinkos komponentų neigiamam poveikiui išvengti ar sumažinti bei parengti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, kurioje būtų išnagrinėtas vietos tinkamumas sąvartynui įrengti, sąvartyno įrenginiai, galimas poveikis įvairiems aplinkos komponentams, socialinė aplinka, priemonės poveikiui išvengti, pateikta alternatyvų analizė bei kita tyrimų metu gauta informacija.

2. Rekomendacijos taikomos atliekant naujai planuojamų įrengti sąvartynų, esamų sąvartynų išplėtimo, sutvarkymo ar kitokio veiklos pakeitimo atvejais, galinčiais daryti neigiamą poveikį aplinkai, poveikio aplinkai vertinimą.

3. Rekomendacijos skiriamos planuojamos ūkinės veiklos organizatoriams (užsakovams) ar jų įpareigotiems poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjams, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo atsakingai institucijai bei poveikio aplinkai vertinimo subjektams.

II. NUORODOS

4. Šiose rekomendacijose nagrinėjamus klausimus reglamentuojantys teisės aktai ir normatyviniai dokumentai:

4.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 1996, Nr. [57-1335](#); 1997, Nr. [65-1540](#); 2000, Nr. [39-1093](#), Nr. [90-2773](#); 2002, Nr. [2-49](#));

4.2. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2000, Nr. [39-1092](#));

4.3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 06 30 įsakymas Nr. 263 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinių nurodymų patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [57-1698](#); 2002, Nr. 31-1175);

4.4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 06 30 įsakymas Nr. 262 „Dėl poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [57-1697](#); 2002, Nr. [31-1175](#));

4.5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 08 07 įsakymas Nr. 333 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [69-2062](#));

4.6. organizacinis tvarkomasis statybos techninis reglamentas STR 1.05.05:2000 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalies sudėtis“ (Žin., 2000, Nr. [67-2031](#); 2002, Nr. [31-1175](#));

4.7. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 10 18 įsakymas Nr. 444 „Dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [96-3051](#); 2001, Nr. [87-3053](#); 2002, Nr. [31-1176](#));

4.8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 07 14 įsakymas Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [63-2065](#); 2001, Nr. [45-1604](#)).

III. SĄVARTYNO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PROCEDŪROS

5. Poveikio aplinkai vertinimas atliekamas iki sąvartyno projekto parengimo, t. y. rengiant statinio pagrindimą ar kitus veiklos tikslingumą pagrindžiančius dokumentus ir vykdant tiriamuosius darbus, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme [4.2] nustatyta tvarka.

6. Atliekų šalinimas ant žemės (sąvartynuose) pagal Atliekų tvarkymo taisykles [4.8] yra priskiriamas atliekų šalinimo būdams.

7. Naujai įrengiamiems pavojingų atliekų sąvartynams taikomas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo [4.2] 1 priedėlyje pateikto Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašo 9.6 punktas ir minėto įstatymo nustatyta tvarka atliekamas privalomas poveikio aplinkai vertinimas.

8. Naujai įrengiamiems nepavojingų ar inertinių atliekų sąvartynams, nepriklausomai nuo per parą šalinamų atliekų kiekio, taikomas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo [4.2] 2 priedėlyje pateikto Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai privalomo vertinimo, rūšių sąrašo 11.2 punktas. Šiems sąvartynams [4.2] nustatyta tvarka atliekama atranka dėl poveikio aplinkai privalomo vertinimo, kurios metu priimama išvada, ar poveikio aplinkai vertinimas yra privalomas.

9. Esamų sąvartynų išplėtimo, sutvarkymo ar kitokio veiklos pakeitimo, galinčio daryti neigiamą poveikį aplinkai, atveju (pvz., sąvartyno uždarymas) taikomas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo [4.2] 2 priedėlio 14 punktas. Šiai veiklai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai privalomo vertinimo [4.3].

10. Informaciją atrankai atlikti rengia planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (toliau – Užsakovas) ar jo įpareigotas poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas, remdamasis Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniais nurodymais [4.3], ir teikia ją atsakingai institucijai – regiono aplinkos apsaugos departamentui [4.5] atrankai atlikti.

11. Tais atvejais, kai atrankos išvada nustato, kad privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, Užsakovas ar jo įpareigotas poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas, vadovaudamasis [4.4] ir šių rekomendacijų IV dalimi, parengia poveikio aplinkai vertinimo programą, kurios pagrindu bus rengiama poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, bei atlieka kitas įstatyme [4.2] numatytas poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

12. Kai priėmus atrankos išvadą nustatoma, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas, rengiama techninio projekto aplinkos apsaugos dalis [4.6], kurios atitikimas išduotoms projektavimo sąlygoms tikrinamas įstatymų nustatyta tvarka.

IV. REKOMENDUOTINA SĄVARTYNO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS STRUKTŪRA IR APIMTIS

13. Atsižvelgiant į vietą, kurioje numatoma įrengti sąvartyną, bei galimą veiklos tiesioginę įtaką supančiai aplinkai, poveikio aplinkai vertinimas galėtų apimti tokią teritoriją, kuriai gali būti daromas reikšmingas poveikis. Poveikio atskiriems aplinkos komponentams dydis gali būti skirtingas, todėl poveikio aplinkai vertinimo teritorija turėtų būti apibrėžta remiantis aplinkos aspektais.

14. Planuojamos ūkinės veiklos (sąvartyno) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos struktūra rekomenduojama tokia:

14.1. Įvadas. Įvade pateikiami poveikio aplinkai vertinimo tikslai, programos bei ataskaitos rengimo pagrindimas (paaiškinti, kuo remiantis ir t. t.).

14.2. Duomenys apie planuojamos ūkinės veiklos organizatorių ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėją. Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą): įmonės pavadinimas, adresas, atsakingo asmens vardas, pavardė, telefonas, faksas.

Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėją: įmonės (įstaigos) pavadinimas, adresas, atsakingo asmens vardas, pavardė, telefonas, faksas. Jei poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą rengė ne vienas rengėjas, – nurodoma, kokią jo dalį ir koks rengėjas parengė.

14.3. Planuojamos ūkinės veiklos vietos aprašymas. Šiame skirsnyje rekomenduojama įvertinti esamas sąlygas.

Vietos sąlygų apibūdinimas (geografinė ir administracinė padėtis, hidrologinės ir inžinerinės geologinės sąlygos, esama žemėnauda, vietovės infrastruktūra, gretimų įmonių, gamtinių, istorinių, kultūrinių arba archeologinių vertybių apibūdinimas, vietovės aplinkos apsaugos ir naudojimo režimas (pvz., saugomos teritorijos, apsaugos zonos ir pan.).

Esama aplinkos būklė (aplinkos oro kokybė, paviršinio ir požeminio vandens kokybė), kadangi tai gali būti svarbu prognozuojant galimą poveikį aplinkai bei lyginant ją su planuojamos ūkinės veiklos sukeliamu poveikiu.

Žemės naudojimo apribojimai greta sąvartyno esančioms teritorijoms dėl sąvartyno atsiradimo.

14.4. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas (naujo sąvartyno įrengimas, esamo sąvartyno sutvarkymas, išplėtimas ar kt.) turi būti sutelktas į šiuos aspektus:

- sąvartyno klasė;
- esamo sąvartyno atsiradimo istorija;
- esamo sąvartyno privalumai ir silpnosios vietos;
- sąvartyne planuojamos įrengti atliekų sekcijos (dalys) (sekcijos (dalies) tūris, atliekos, esančios sekcijoje (dalyje) (pagal atliekų sąrašą [4.8]), užpildytų sekcijų (dalių) amžius);
- visiškai užpildytos bei pildomos sąvartyno sekcijos (dalys);
- sąvartyne šalinamos ar planuojamos šalinti atliekos, sąvartyne šalinamų, planuojamų šalinti atliekų (pagal atliekų sąrašą [4.8]) vidutiniai kiekiai (pvz., per parą, per mėnesį ar per metus);
- susidarancio ar susidarysiančio filtrato kiekis ir užterštumo charakteristikos;
- susidaranciu ar susidarysiančiu dujų kiekis, jų charakteristikos;
- numatoma aptarnauti teritorija bei kitos kaimynystėje esančios ar planuojamos įrengti atliekų šalinimo vietos;
- galimi sąvartyne šalinamų atliekų pasikeitimai: mažėjimas ar didėjimas (galimybės reaguoti į pasikeitusius atliekų srautus, kiekius ir sudėtį);
- atliekų vežimo ir perkrovimo būdai;
- naudojama, planuojama naudoti atliekų šalinimo, apdorojimo technologija;
- atliekų perdirbimo sąvartyne galimybės;
- kitos sąvartyne vykdomos ar planuojamos vykdyti veiklos (pvz., atliekų rūšiovimas, perkrovimas, laikinas saugojimas ar kt.). Šiuo atveju nagrinėjama:
 - statinių vieta, perdirbimo pajėgumas, pagalbinių įrenginių;
 - atliekų srautai, kiekiai ir priimamų atliekų sudėtis;
 - saugomas atliekų kiekis;
 - prekybos atliekomis galimybės;
 - galutinės atliekų tvarkymo vietos ir būdai.

Problemos, su kuriomis susiduriama tvarkant atliekas tame regione.

14.5. Sąvartyno įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo etapai. Aprašant planuojamą veiklą, siūloma atskirai nagrinėti sąvartyno įrengimo, eksploatavimo, uždarymo bei priežiūros po uždarymo etapus. Paprastai turėtų būti nagrinėjami šie veiklos vykdymo etapai:

14.5.1. Sąvartyno įrengimas (sutvarkymo ar išplėtimo atveju nagrinėjama eksploatuojama sąvartyno dalis ir naujai projektuojama dalis). Sąvartyno vieta, atsižvelgiant į gruntinio vandens lygį ir jo svyravimus per metus, požeminio vandens srauto tėkmės kryptis, sąvartyno pagrindą sudarančių gruntų savybės ir sudėtis, storis bei paplitimo ribos, filtracijos koeficientas, homogeniškumas, plyšiuotumas, poringumas, sorbcinės, stipruminės ir deformacinės savybės. Sorbcinių savybių apibūdinimą pateikti rekomenduojama tik esant sudėtingoms hidrogeologinėms ir inžinerinėms geologinėms planuojamo sąvartyno vietovės sąlygoms (kai yra silpna požeminio vandens gamtinė sauga, kai galimas didelis neigiamas poveikis geologinės aplinkos kokybei ar pan.).

Sąvartyno plotas (ha), tūris.

Siūlomas sąvartyno įrenginių (svarstyklės, sandėliai, atliekų perkrovimo, išvalyto dirvožemio saugojimo ir perdirbamų atliekų vežimo priemonės) išdėstymas atsižvelgiant į aplinkinių plotų naudojimo pobūdį, atstumus iki gyvenamųjų bei kitų pastatų.

Naujų privažiavimo kelių tiesimas, ryšiai su pagrindiniais keliais, galimas eismo suintensyvėjimas.

Sąvartyno suskirstymas sekcijomis (dalimis), atsižvelgiant į šalinamas atliekas bei užpildymo aukščių skirtumus. Sąvartyno sekcijų (dalių) užpildymo tvarka.

Sąvartyno dugno įrengimas, viršutinė danga. Sąvartyno dugno sluoksnio ir dangos charakteristikos.

Filtrato surinkimo sistema. Filtrato apdorojimas, valymas, jo išleidimas į nuotekų valymo įrenginius, išleidimas į gamtinę aplinką.

Sąvartyne susidarančių dujų surinkimas, apdorojimas, naudojimas ir šalinimas.

Monitoringo tinklo įrengimas.

Apsaugos sistemos (pvz., aptvarai).

Kitos statybinės veiklos (žemės nukasimo bei kiti žemės darbai), šių veiklų poveikis.

14.5.2. Sąvartyno eksploatavimas. Sąvartyne šalinamos atliekos (pagal atliekų sąrašą [4.8]), jų kiekis.

Atliekų patikrinimas, priėmimas, svėrimas ir registravimas.

Atliekų šalinimas sąvartyno sekcijose (dalyse). Jei į sąvartyną bus priimamos asbesto ir asbesto turinčios atliekos, nurodyti, kaip jos bus šalinamos (pvz., atskiros sekcijos (dalies) įrengimas, specialus žymėjimas ir kt.).

Atliekoms vežti, šalinti naudojama technika.

Pildomų sekcijų (dalių) formavimas, priemonės, užkertančios kelią galimoms nuošliaužoms. Atliekų perdengimas grunto sluoksniu (dažnumas, storis ir kt.).

Išsiskiriančio filtrato kontrolės ir jo tvarkymo priemonės.

Sąvartyno dujų kontrolė.

Priemonės, neleidžiančios dulkėms, kvapams, triukšmui plisti ir mažinančios nepageidaujama gyvūnų pritraukimą.

Sąvartyno eksploatavimo trukmė.

14.5.3. Sąvartyno uždarymas. Sąvartyno atliekų tankinimas, laipsniškas dirvožemio ir grunto sėdimas, viršutinio sluoksnio suformavimas, drenažo bei izoliacinio sluoksnio įrengimas.

Viršutinė sąvartyno danga ir uždengimo būdas.

Sąvartyno dujų bei filtrato susidarymo galimybės, kontrolė.

Sąvartyno rekultivavimo priemonės.

Siūlomas kraštovaizdžio sutvarkymo variantas uždarius sąvartyną.

Plintančio užteršto požeminio vandens kontrolė uždarymo ir rekultivacijos metu.

14.5.4. Priežiūra po uždarymo. Galimas laipsniškas sąvartyno aukščio kitimas (dėl susigulėjimo) ir grunto sėdimas. Sąvartyno dujų susidarymo galimybė.

Plintančio užteršto požeminio ir paviršinio vandens, filtrato, sąvartyno dujų monitoringo vykdymas po uždarymo.

14.6. Alternatyvos. Šioje dalyje aprašomos ir nagrinėjamos pagrindinės alternatyvos. Gali būti nagrinėjamos šios alternatyvos:

- vietos;
- atliekų vežimo;
- sąvartyno suskirstymo sekcijomis (dalimis);
- sąvartyno dugno įrengimo, atsižvelgiant į maksimalų gruntinio vandens lygį toje vietoje bei įvertinant galimą grunto sėdimą;
- sąvartyno užpildymas;
- pildomų sąvartyno sekcijų (dalių) dydis ir išdėstymas;
- dugno įrengimo būdas, įskaitant drenažo sluoksnį;
- filtrato surinkimo, apdorojimo, valymo būdai;

- sąvartyne besikaupiančių kritulių perteklinio kiekio surinkimo ir išleidimo būdas;
- sąvartyno dujų apdorojimas ir kontrolės sistema;
- nepatogumų, kylančių dėl kvapo, dulkių, šiukšlių ir nepageidaujamų gyvūnų, sumažinimo būdai;
- uždarymo, atsižvelgiant į supančią aplinką ir galimas teritorijos rekreacines funkcijas.

Taip pat nagrinėjama taip vadinama "0" alternatyva, kuri apibūdina aplinkos sąlygas bei natūralius aplinkoje vykstančius pokyčius veiklos nevykdymo atveju. Ši alternatyva ypač svarbi esamai būklei įvertinti ir yra tam tikras atskaitos ir palyginimo taškas.

Taip pat turėtų būti nagrinėjama palankiausia aplinkai alternatyva. Alternatyva gali būti sukurta komponuojant atskirus elementus: palankiausias aplinkai, įvairias aprašytas alternatyvas derinant su numatytomis aplinkos apsaugos priemonėmis.

Alternatyvos gali būti nagrinėjamos atskirai arba paraleliai. Pasirinktos alternatyvos gali būti plėtojamos susiejant su pasirinkta sąvartyno vieta.

Užsakovo nagrinėtų alternatyvų analizė ir palyginimas pagal galimą jų poveikį atskiriems aplinkos komponentams ir sąveiką tarp jų. Palyginimas su esama aplinkos būkle, atsižvelgiant į planuojamą plėtoti veiklą. Šių palyginimų pagrindu nurodoma, kuo remiantis pasirinkta konkreti alternatyva, kuriai teikiama pirmenybė, koks pasirinktos alternatyvos atitiktis laipsnis numatytam projekto tikslui pasiekti.

14.7. Galimas poveikis aplinkai ir poveikį aplinkai mažinančios priemonės. Šioje dalyje aprašomi visi galimi poveikiai įvairiems aplinkos komponentams, tarp jų hidrologinėms ir inžinerinėms sąlygoms, sąvartyno įrengimo, eksploatavimo, uždarymo, priežiūros po uždarymo laikotarpiu. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas ilgalaikės taršos keliamam pavojui nustatyti, įvertinti ir parinkti tinkamas poveikio aplinkai mažinimo priemones. Aprašant poveikius, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad jie gali būti laikini ar nuolatiniai, ar tikrai palaipsniui, per ilgesnį laiko tarpą, pasireiškiantys.

Poveikiai, kur įmanoma, turėtų būti įvertinti kiekybiškai.

Nurodyti, kuriame projekto etape aprašyti poveikiai gali pasireikšti ir kaip ilgai jie bus juntami, kurie šių poveikių pasižymi akumuliuojančiu ar sinergetiniu efektu, ir šaltinius, skatinančius tokius efektus.

Nurodyti prognozės metodus, naudotus vertinant poveikį aplinkai, kokie duomenys buvo naudoti ir koks duomenų bei prognozės metodų patikimumas.

Sąvartyno poveikis aplinkai vertinamas šiais aspektais:

14.7.1. Vanduo. Vietovės hidrogeologinės sąlygos:

- aeracijos zonos storis, granulimetrinė sudėtis, filtracinės ir sorbcinės savybės;
- gruntinio vandens slūgsojimo sąlygos, dinamika, cheminė sudėtis, užterštumo įvertinimas;
- spūdinio požeminio vandens charakteristika, eksploatuojami vandeningieji sluoksniai (horizontai), jų apsaugotumas nuo galimos taršos (silpnai laidžių vandeniui uolienu būvimas, gruntinio ir spūdinio vandens lygių skirtumas (neigiamas ar teigiamas) ir kt.), atstumas iki vandenviečių.

Pagrindiniai duomenys apie šalia esančius (iki 1 km nuo sąvartyno) paviršinio vandens telkinius: telkinio pavadinimas, plotas (ha), vandens tūris (t. m-3), vidutinis ir didžiausias gyliai ir kt. Paviršinio vandens kokybę apibūdinantys parametrai.

Pagrindiniai duomenys apie šalia esančius (iki 3 km nuo sąvartyno) požeminio vandens telkinius: horizontas (pavadinimas, indeksas), jo slūgsojimo gylis, našumas, Valstybinės naudingųjų iškasenų išteklių komisijos patvirtinti požeminio vandens ištekliai ir kt.

Numatomų aprūpinimo vandeniū šaltinių aprašymas (požeminio, paviršinio vandens telkiniai, miesto ar kito objekto vandentiekis (techninės sąlygos), paviršinės (lietaus) nuotekos ir kt.).

Vandens poreikiai. Aprūpinimo vandeniū šaltiniai.

Melioracijos ir drenažo sistemos.

Vandenskyros padėtis sąvartyno sklypo atžvilgiu.

Nuotekų tvarkymas

Nuotekų susidarymo šaltinių aprašymas.

Susidarantių ir išleidžiamų nuotekų (ūkinių ir buitinių, gamybinių (iš jų sąvartyno filtrato), paviršinių ir kt.) kiekiai bei fizikinės-cheminės charakteristikos. Nuotekų susidarymo netolygumai.

Nuotekų tvarkymo priemonės.

Nuotekų surinktųjų aprašymas, jų ryšys su kitais hidrografinio tinklo elementais (kitais vandens telkiniais). Esamo ar siūlomo nuotekų priimtovo įrengimo vieta ir naudojimas.

Galimas (numatomas) poveikis

Požeminio ir paviršinio vandens tarša, jos pasklidimo plotas, pašalintų teršalų apdorojimas, jeigu reikalingas (jeigu nereikalingas, nurodoma, kodėl).

Kiekybiniai ir kokybiniai poveikiai paviršiniam ir požeminiam vandeniui. Požeminio vandens lygio ir požeminio vandens tėkmės srauto pasikeitimai. Poveikiai požeminiam vandeniui, naudojamam visuomenės, pramonės bei privačioms, tarp jų ir žemės ūkio, reikmėms.

Poveikis veikiančių nuotekų valymo įrenginių efektyvumui ir paviršinio vandens gavybai.

Poveikio sumažinimo priemonės.

Priemonės, mažinančios nutekamųjų vandenių užterštumą.

Paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos bei zonos, vandenviečių ir atskirų gręžtinių šulinių sanitarinės apsaugos zonos.

Kitos poveikio vandens telkiniams ir pakrantėms sumažinimo priemonės.

Numatomos galimo avarinio teršiančių medžiagų patekimo į vandens telkinius prevencinės priemonės.

14.7.2. Aplinkos oras. Vietovės meteorologinės charakteristikos: daugiametė minimali ir maksimali oro temperatūra, kritulių kiekis, santykinė drėgmė, vyraujantys vėjai, jų greitis ir kt. Aplinkos oro foninis užterštumas.

Stacionarių (organizuotų ir neorganizuotų) ir mobilių taršos šaltinių charakteristika.

Sąvartyno dujų kokybinė ir kiekybinė sudėtis, per metus susidarantis dujų kiekis. Sąvartyno dujų kiekiai, išsiskiriantys sąvartyną eksploatuojant normaliomis sąlygomis ir nelaimingų atsitikimų atveju.

Tarša, sąlygojama sąvartyno dujų deginimo (jei dujos bus deginamos sąvartyno teritorijoje ar jo įtakos zonoje). Teršalai, išsiskiriantys į aplinką deginant sąvartyno dujas. Išsiskiriančių teršalų kiekiai.

Tarša (kvapas, kietosios dalelės (ypač, jei yra asbesto dulkės), amoniakas ir kt.) pervežant, iškraunant ar tankinant atliekas.

Aplinkos oro užterštumo prognozės.

Taip pat turėtų būti nurodyti gretimi objektai, ypač jautrūs užterštumui (gyvenamieji namai, gamtos išteklių, rekreacinės teritorijos ir kt.).

Poveikį aplinkos orui mažinančios priemonės

Aplinkos oro taršos mažinimo galimybės, esant nepalankioms teršalų išsisklaidymo sąlygoms.

Sanitarinė apsaugos zona (SAZ). Normatyvinis SAZ dydis. Patikslintas SAZ dydis, įvertinus planuojamos veiklos poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Aprašoma, ar planuojama SAZ yra apgyvendinta teritorija, ar joje vykdoma kita veikla, ar yra tos veiklos SAZ, kokia veikla numatoma šioje zonoje.

14.7.3. Dirvožemis. Vietovėje vyraujančių dirvožemių charakteristika (tipai, granulimetrinė sudėtis, laidumas vandeniui, tankis).

Dirvožemio cheminė būklė (pH, biogeninės medžiagos), foninė tarša.

Vyraujančių dirvožemių pažeidžiamumas bei atsparumas.

Galimas (numatomas) poveikis

Bet kurio planuojamos ūkinės veiklos etapo (pvz., statybos ar eksploatavimo) metu nuimamo derlingojo dirvožemio sluoksnio plotas, storis ir tūris, jo laikino saugojimo vieta bei laikotarpis, derlingojo dirvožemio sluoksnio nuėmimo sąlygojamas galimas poveikis aplinkos komponentams.

Sąvartyno sąlygojama dirvožemio tarša (cheminė, parazitologinė, mikrobiologinė ir kt.). Galimos taršos pasklidimo plotas, pašalinto užteršto dirvožemio apdorojimas (jeigu apdorojimas nereikalingas, tada nurodoma, kodėl nereikalingas). Teršalų akumuliacija ir migracija dirvožemyje.

Galimas poveikis dirvožemio stabilumui, sėdimui, laidumui bei podirvio sluoksniui (teršalų sulaikymo galimybės).

Sąvartyno sąlygojamas fizinis (mechaninis) poveikis dirvožemiui. Dirvožemio sluoksnių sumaišymas, suspaudimas, dirvožemio tankio pokyčiai.

Sąvartyno sėdimo reiškinių sąlygojamas poveikis.

Poveikio sumažinimo priemonės

Nuimto dirvožemio sluoksnių numatomas panaudojimas (pvz., rekultivuojant).

Sąvartyno sąlygojamos dirvožemio taršos ir jos sukeliama poveikio sumažinimo priemonės.

Sąvartyno sąlygojamo fizinio poveikio dirvožemiui sumažinimo priemonės.

Kitos poveikio dirvožemiui sumažinimo priemonės.

14.7.4. Žemės gelmės. Geomorfologinė ir geologinė charakteristika. Inžinerinės-geologinės sąlygos. Tektoninė sandara, neotektoninis aktyvumas. Žemės gelmių išteklių (detaliai ir preliminariai išžvalgyti bei aptikti prognoziniai) 3 km nuo sąvartyno atstumu.

Galimas (numatomas) poveikis

Tiesioginis poveikis žemės gelmių (geologiniams) komponentams.

Sąvartyno sąlygojamo geologinės aplinkos pokyčio poveikis kitiems aplinkos komponentams (hidrologiniam režimui, hidrografiniam tinklui, pelkėms, biotopams ir kt.).

Poveikio sumažinimo priemonės

Sąvartyno poveikį žemės gelmėms mažinančios priemonės (rekultivacija, renatūralizacija ir kt.).

14.7.5. Biologinė įvairovė. Informacija apie vietovėje esančius biotopus: miškus, pievas, pelkes, vandens telkinius (ežerus, upes, tvenkinius).

Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos vietovėje ir greta jos esančias Europos Bendrijos svarbos ir kitas saugomas teritorijas.

Informacija apie vietovės augaliją: augmenijos tipų pasiskirstymas tame plote, rūšys, ypač retos, saugotinos nykstančios, egzistuojančios bendrijos.

Informacija apie vietovės gyvūniją: tame plote esančios gyvūnų rūšys, saugotinos, retos ir nykstančios gyvūnų rūšys; nagrinėjamo ploto funkcijos (veisimosi, poilsio, mitybos, vasaros ir žiemojimo plotai).

Galimas (numatomas) poveikis

Biotopų praradimas statant sąvartyną.

Gyvūnų ramybės tame plote suardymas.

Savitarpio ryšių tarp biotopo gyvūnų rūšių suardymas (poilsio, veisimosi ir maitinimosi plotai).

Migracijos kelių suardymas.

Augalijos nuskurdimas dėl fizinių veiksnių (šviesos trūkumo, dirvos trypimo, hidrologinio režimo pokyčių ir kt.).

Poveikio aplinkai sumažinimo priemonės

Įvairios poveikio biologinei įvairovei sumažinimo priemonės.

14.7.6. Kraštovaizdis. Informacija apie kraštovaizdžio tipą. Jo suderinamumas su planuojama ūkine veikla. Vietovės reljefas, hidrografinis tinklas, jo charakteristikos. Vietovės miškingumas.

Esamas žemės naudojimo statusas; esamos rekreacijai naudojamos teritorijos.

Galimas (numatomas) poveikis

Natūralių ir pusiau natūralių teritorijų (miškai, kiti želdiniai) ir urbanizuotų teritorijų (užstatytos teritorijos, keliai) santykis, šio santykio kitimas.

Sąvartyno poveikis estetinei kraštovaizdžio vertei.

Sąvartyno poveikis gamtiniam karkasui. Buferinės filtracinės zonos nustatymas.

Sąvartynas saugomų teritorijų (rezervatai, nacionaliniai parkai, regioniniai parkai, draustiniai ir kt.) atžvilgiu bei numatomas poveikis šioms teritorijoms ir jų apsaugos bei naudojimo režimui.

Sąvartyno teritorijos (sklypo) faktinis (potencialus) matomumas iš skirtingų stebėjimo vietų.

Poveikio aplinkai sumažinimo priemonės

Kraštovaizdžio degradacijos mažinimo priemonės.

Kraštovaizdžio sutvarkymo planas uždarius ir pabaigus eksploatuoti sąvartyną.

Poveikio išvengimo priemonės (objekto lokalizacija, sklypo planas, tinkamos formos, paviršiaus (reljefo) ir statinių sąveikos modeliavimas, sąvartyno teritorijos apželdinimas).

Kitos poveikio kraštovaizdžiui sumažinimo priemonės.

14.7.7. Fizikinė tarša. Esamas triukšmo ir vibracijos lygis. Triukšmo padidėjimas dienos, vakaro, nakties metu dėl eismo suintensyvėjimo ir planuojamo įrengti sąvartyno.

Sąvartyno ir transporto keliamo triukšmo kiekybinis aprašymas.

Nuolatiniai ir atsitiktiniai triukšmo šaltiniai.

Triukšmo sklaida sąvartyno teritorijoje ir už jos ribų.

Priemonės triukšmui sumažinti.

14.7.8. Socialinė aplinka. Gyventojai ir gyvenvietės. Gyventojų pasiskirstymas ir gyvenviečių infrastruktūra sąvartyno aplinkoje. Greta sąvartyno planuojamos plėtoti veiklos.

Visuomenės požiūris į siūlomą sąvartyno vietą. Visuomenės susidomėjimas eismo suintensyvėjimo, dulkių, kvapų sklidimo, gyvūnų pritraukimo, estetinėmis ir kitomis problemomis.

Galimas sąvartyno poveikis demografinėi situacijai bei gyvenviečių plėtrai.

Socialinė būklė. Bendroji socialinės būklės charakteristika. Galimas sąvartyno poveikis socialinei gyventojų būklei.

Gyventojų sveikatingumo lygis ir jo kitimo tendencijos. Gyventojų sveikata ir galimas poveikis gyventojų sveikatai. Gyvenimo sąlygų kokybė. Padidėjusi rizika dėl transporto suintensyvėjimo, sąvartyno buvimo bei jo neuždarymo laiku.

Poveikis žmonių sveikatai ir greta esančiose teritorijose vykdomai veiklai (ypač rekreacinei) dėl paukščių bei kitų gyvūnų pritraukimo ir sąvartyne šalinamų atliekų.

14.7.9. Etninės-kultūrinės sąlygos, kultūros paveldas. Galimas sąvartyno poveikis etninėms-kultūrinėms sąlygoms.

Galimas sąvartyno poveikis kultūros paveldo objektams, archeologiniams, istoriniams paminklams.

14.8. Monitoringas. Pateikiamas sąvartyno filtrato, paviršinio vandens, požeminio vandens ir sąvartyno dujų monitoringo planas visiems sąvartyno etapams, kuriame nurodytas kiekvieno komponento stebėjimų periodiškumas, parametrai bei stebėjimo vietos.

14.9. Ekstremalios situacijos. Trumpai aprašyti galimas avarines situacijas. Prevencinės avarinių situacijų priemonės. Potencialus poveikis aplinkai avarinių situacijų atveju, veiksmai joms atsitikus ir priemonės tam poveikiui sumažinti. Planuojamos veiklos rizikos analizė. Rizikos vertinimas turi apimti visas sąvartyno dalis: ir tas, kurios jau nebenaudojamos, ir tas, kurios dar naudojamos.

Taršos plitimo išvengimo būdai avarinės situacijos atveju (pvz., pratekėjimai sąvartyno dugne abiejose dalyse: veikiančioje ir naujoje).

14.10. Problemų aprašymas. Aprašomos problemos, su kuriomis buvo susidurta atliekant poveikio aplinkai vertinimą, rengiant programą bei ataskaitą. Taip pat gali būti nurodyta, kokia informacija, reikalinga poveikio aplinkai vertinimui atlikti, nebuvo pateikta ir kodėl. Šio informacijos trūkumo reikšmę sprendimo priėmimui būtina aprašyti.

14.11. Santrauka. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateikiama santrauka turi būti parašyta taip, kad būtų suprantama plačiajai visuomenei. Tai turėtų būti nepriklausomas, aiškus dokumentas, tinkamai atspindintis poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos turinį. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas planuojamos ūkinės veiklos ir svarbiausių alternatyvų pristatymui taip, kad būtų galima palyginti alternatyvas.

16. Papildomi reikalavimai poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai:

- laikytis glaustumo;
 - pateikti tinkamo mastelio žemėlapius, su lengvai skaitoma topografija, su aiškiais legendomis bei topografiniais pavadinimais;
 - aiškiai išaiškinti svarbiausias alternatyvas;
 - pateikti papildomą informaciją (kaip pagrindą išvadoms, prognozėms ir alternatyvoms) ne pačioje ataskaitoje, bet patalpinti ją priedėliuose;
 - pridėti tekste vartojamų sutrumpinimų ir literatūros sąrašus.
-